

Zerzevan Kalesi'nde Bin 700 Yıllık Kaya Mezarlığı Bulundu

Diyarbakır'ın Çınar ilçesi yakınlarındaki Zerzevan Kalesi'nde yürütülen kazılarda Roma dönemine ait bin 700 yıllık kaya mezarlığı ve gizli geçit ortaya çıkarıldı. - 04.09.2018

Diyarbakır'ın Çınar ilçesine 13 kilometre uzaklıktaki Demirölçek Mahallesi yakınlarında bulunan, Roma İmparatorluğu döneminde “askeri yerleşim” olarak kullanılan Zerzevan Kalesi'nde Kültür ve Turizm Bakanlığı koordinesinde 2014 yılında başlatılan kazı sürüyor.

60 dönümlük alan üzerinde 12-15 metre yüksekliğinde ve bin 200 metre uzunluğunda sur kalıntısı, 21 metre yüksekliğinde gözetleme ve savunma kulesi, kilise, yönetim binası, konutlar, tahıl ve silah depoları, yer altı ibadethanesi, sığınaklar, kaya mezarları, su kanalları ile 54 su sarnıcı bulunan kale tarihe ışık tutuyor.

Kazı çalışmalarını inceleyen Çınar Kaymakamı Selami Kaya, kazıların 4 yıl önce başladığını anımsatarak, çalışmaların önemli bir seviyeye geldiğini söyledi.

Kazının büyük bir özveri ile devam ettiğini aktaran Kaya, “Zerzevan Kalesi ilimiz, bölgemiz ve ülkemiz adına çok önemli turizm lokasyonudur. Farklı ülkelerden kaleyi görmeye çok sayıda turist de geliyor.” dedi.

Mithras Tapınağı ilgi çekiyor

Kaya, kazılarda ortaya çıkan Mithras Tapınağı'nın Doğu Roma'nın dünyada en son bulunan tapınağı olması nedeniyle ilgi gördüğünü vurgulayarak, şöyle konuştu:

“Mithras Tapınağını görmek için özellikle Avrupa ülkelerinden çok sayıda turist geliyor. Burası aslında antik bir şehir. Hem yer altı hem de yer üstünde burada büyük bir şehir var. Kazı çalışmaları tüm hızıyla devam ediyor. Gün geçtikçe tarihi yapılar ve eserler ortaya çıkacak. Zerzevan kalesi ülkemiz için çok önemli bir turizm destinasyonu olacak.”

Kazı ekibi başkanı Dr. Öğretim Üyesi Aytaç Coşkun da bu yılki kazılara 45 gün önce başladıklarını söyledi.

“Yer altında büyük bir mezarlık daha bekliyoruz”

Tapınağın bütün dünyada yankı uyandırdığını ifade eden Coşkun, şunları kaydetti:

“Bu yıl yapılan çalışmalarda yaklaşık bin 700 yıllık, Roma dönemine ait kaya mezarlığı ortaya çıkardık. Zerzevan Kalesi'nde büyük bir mezarlık alanının olduğunu düşünüyorduk. Henüz tespit edememiştik. Bu yıl önemli bir keşif oldu. Surların dışında iki noktada çalışmalar yürütülüyor. Şu ana kadar 4 mezarlık tespit ettik. Mezarların sayısı gün geçtikçe artacaktır. Tek kişilik özel mezarlar, 3 kişilik oda mezarları ve lahit tipi mezarlar var. Bu mezarları ortaya çıkarıyoruz. Bu çalışma bizi önemli sonuçlara götürecektir. Mezarın aşağı noktasında gizli geçit tespit ettik. Muhtemelen yer altında büyük bir mezarlık daha bekliyoruz.”

Coşkun, Roma dönemine ait olan kaya mezarlığının, dönemin tarihine önemli ışık tutacağını dile getirdi.

Kalede yaşayan askerlerin ve sivillerin yaşamı açısından önemli sonuçlara ulaştıklarını belirten Coşkun, kazılarda çıkan günlük hayatta kullandıkları eşya ve askeri malzemelerin de o dönemi anlatması konusunda oldukça önemli gördüklerini söyledi.

Zerzevan Kalesi

Askeri yerleşim antik yol güzergahında, 124 metre yükseklikteki kayalık bir tepenin üzerine kurulan kale, Amida ile Dara arasında stratejik bir noktada yer alıyor. Yerleşim konumu itibarıyla bütün vadiye hakim, antik ticaret yolu üzerinde, geniş bir alanı kontrol altında tutan, stratejik bir Roma sınır garnizonu olan kale, aynı zamanda Roma-Sasani arasındaki büyük mücadelelere de sahne oldu.

Roma'daki ismi “Samachi” olan yerleşimin ilk inşa edildiği dönem kesin olmamakla birlikte devam eden kazılar ile kesin sonuçlara ulaşılacak. Yerleşimin surları ve yapıları Anastasios I (M.S. 491-518) ve Justinianos I (M.S. 527-565) dönemlerinde onarılarak, bazıları ise yeniden inşa edilerek mevcut son haline getirildi.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA